

Sag C-643/23**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

26. oktober 2023

Forelæggende ret:

Tribunal da Relação de Lisboa (Portugal)

Afgørelse af:

4. juli 2023

Appellant:

Agenciart – Management Artístico, Sociedade Unipessoal, Lda.

Indstævnt:

CT

Hovedsagens genstand

Appelsagen, der verserer for Tribunal da Relação de Lisboa (appeldomstolen i Lissabon), vedrører afgrænsningen af anvendelsesområdet for betalingspåkravsproceduren, nærmere bestemt spørgsmålet om, hvorvidt de objektive og subjektive betingelser, som denne procedure er underlagt, er opfyldt (eller ikke) – begreberne »handelstransaktion« og »virksomhed« som omhandlet i artikel 2, nr. 1) og 3), i direktiv 2011/7/EU – handling som organisation som led i selvstændig erhvervsmæssig aktivitet og struktureret udøvelse af denne aktivitet

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkningen af EU-retten, navnlig femte betragtning til og artikel 2, nr. 3), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU af 16. februar 2011 om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner (EUT 2011, L 48, s. 1) – artikel 267 TEUF

Præjudicielt spørgsmål

Skal en fysisk person, der sædvanligvis, som freelancer, udøver erhvervet som skuespillerinde mod et vederlag i penge, kvalificeres som en »virksomhed« som omhandlet i femte betragtning til og artikel 2, nr. 3), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU af 16. februar 2011, selv om vedkommende ikke er i besiddelse af en organiseret struktur af hjælpemidler (i den forstand, at hun udøver denne aktivitet uden at råde over hverken egne lokaler, personale eller værktøj eller udstyr med relevans for sin erhvervsmæssige aktivitet)?

Anførte EU-retlige forskrifter

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU af 16. februar 2011 om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner: navnlig femte og tiende betragtning og artikel 2, nr. 1) og 3)

Anførte nationale forskrifter

Decreto-Lei n.º 62/2013, de 10 de maio, que estabelece medidas contra os atrasos no pagamento de transações comerciais, e transpõe a Diretiva n.º 2011/7/UE, do Parlamento Europeu e do Conselho, de 16 de fevereiro de 2011 (lovdekret nr. 62/2013 af 10.5.2013 om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner og om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/7/EU af 16.2.2011); navnlig artikel 3, litra b) og d)

»Artikel 3

Definitioner

I dette lovdekret forstås ved:

[...]

b) »handelstransaktioner«: forretningsmæssige transaktioner mellem virksomheder eller mellem virksomheder og offentlige myndigheder med henblik på levering af varer eller tjenester mod vederlag

[...]

d) »virksomhed«: enhver enhed bortset fra en offentlig myndighed, der handler som led i selvstændig økonomisk eller erhvervsmæssig aktivitet, uanset om aktiviteten kun udøves af en enkelt person«

Regime dos procedimentos para cumprimento de obrigações pecuniárias emergentes de contratos de valor não superior à alçada do tribunal de 1.ª Instância, aprovado pelo Decreto-Lei n.º 269/98, 1 de setembro (ordning for procedurer for fuldbyrdelse af økonomiske forpligtelser i henhold til kontrakter til beløb, der ikke

overstiger kompetencen for retten i første instans, godkendt ved lovdekret nr. 269/98 af 1.9.1998) (herefter »procedureordningen«): navnlig artikel 7

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Appellanten er et erhvervsdrivende selskab, som driver agentvirksomhed på området for kunst og karrieremanagement for kunstnere, med hvilke det har indgået en agentkontrakt. Indstævnte, CT, udøver erhvervet som skuespillerinde og indgik en agentkontrakt med appellanten, som ophørte den 30. juni 2017.
- 2 I maj 2017 forhandlede appellanten med en TV-producent om indstævntes deltagelse i en TV-serie og aftalte hendes kontraktvilkår mod en provision for de leverede agentydelser. Deltagelsen i TV-serien begyndte i juni 2017 og ophørte i slutningen af maj 2018.
- 3 Appellanten udstedte den 17. juli 2019 faktura nr. 2019/1 vedrørende disse ydelser til et beløb på 19 188 EUR, som indstævnte endnu ikke har betalt. Appellanten har gjort gældende, at selskabet har ret til provisionen, uanset at agentkontrakten ophørte den 30. juni 2017, eftersom selskabet stod for at fremme, forhandle og indgå denne kontrakt, før agentforholdet ophørte.
- 4 Appellanten anlagde et fuldbyrdelsessøgsmål mod indstævnte om betaling af et bestemt beløb ved Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa (retten i første instans i Lissabon, Portugal).
- 5 Som tvangsfuldbyrdsgrundlag forelagde appellanten et betalingspåkrav med en fuldbyrdelsespåtegning påført som led i betalingspåkravsproceduren for Balcão Nacional das Injunções (det nationale kontor for betalingspåkrav, Portugal). Denne procedure blev indledt den 24. oktober 2019, og fuldbyrdelsespåtegningen blev påført den 23. januar 2020.
- 6 Som fuldbyrdelsesbeløb angav appellanten det beløb på 19 188 EUR, som fremgik af faktura nr. 2019/1, med tillæg af morarenter. Betalingspåkravet henviser til en kontrakt om levering af varer og ydelser af 1. juni 2017 vedrørende perioden mellem den 1. juni 2017 og den 31. maj 2018.
- 7 Indstævnte modsatte sig fuldbyrdelsessøgsmålet, idet hun fremsatte den indsigelse, at underretningen i betalingspåkravsproceduren var udeblevet eller var ugyldig, at sagstypen var fejlagtig, at hun ikke kunne anses for at have status som sagsøgt i forbindelse med fuldbyrdelsen, og at den fordring, der var genstand for fuldbyrdelsen, var forældet.
- 8 Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa (retten i første instans i Lissabon) tog indsigelsen mod fuldbyrdelsessøgsmålet til følge og erklærede derfor fuldbyrdelsen for bortfaldet.

- 9 Efterfølgende har appellanten iværksat appel ved Tribunal da Relação de Lisboa (appeldomstolen i Lissabon), den forelæggende ret.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

Appellantens argumentation

- 10 Appellanten har gjort gældende, at agentforholdet mellem parterne, der blev indledt ved agentkontrakten, udgør en handelstransaktion som omhandlet i artikel 3, litra b), i lovdekret nr. 62/2013.
- 11 De ydelser, som appellanten har leveret, vedrører indstævntes erhverv som skuespillerinde og har til formål at fremme sidstnævntes udøvelse af sin erhvervsmæssige aktivitet, hvorfor ingen af parterne kan anses for at være forbrugere, hvilket er væsentligt med henblik på artikel 2, stk. 2, litra a), i lovdekret nr. 62/2013, som udelukker forbrugeraftaler fra lovdekretets anvendelsesområde.
- 12 Indstævnte er derimod, netop fordi hun udøver erhvervet som skuespillerinde i egen ret og indgik den omtvistede agentkontrakt i denne egenskab, omfattet af begrebet »virksomhed«, som anvendes i artikel 3, litra d), i lovdekret nr. 62/2013.
- 13 Heraf følger, at appellantens anvendelse af betalingspåkravsproceduren opfylder de objektive og subjektive betingelser i henhold til loven og er det korrekte processuelle middel til at kræve opfyldelse af den forpligtelse, som indstævnte har tilsidesat, hvorfor det kan konkluderes, at tvangsfuldbyrdsgrundlaget er gyldigt.
- 14 Derfor bør appellen tages til følge, mens den appellerede dom bør ophæves og hjemvises til retten i første instans med henblik på fornyet behandling af sagen.

Indstævntes argumentation

- 15 Ifølge indstævnte fastslog retten i første instans med rette, at det ikke var muligt at anvende en betalingspåkravsprocedure for at gøre et krav om betaling af det krævede beløb gældende ved domstolene, eftersom den kontrakt, hvorfra forpligtelsen til at betale dette beløb hidrører, ikke er omfattet af begrebet handelstransaktion. For at der kan være tale om en handelstransaktion, kræver loven, at parterne enten er virksomheder eller er virksomheder og offentlige myndigheder, hvilket tydeligvis ikke er tilfældet i den foreliggende sag, idet der ikke er tale om et forhold, som er etableret mellem virksomheder eller mellem virksomheder og offentlige myndigheder eller en person, som udøver en handelsmæssig aktivitet, for så vidt som indstævnte udøver erhvervet som skuespillerinde.
- 16 Indstævnte har til sit forsvar påberåbt sig Domstolens dom af 15. december 2016, Nemeč (C-256/15, EU:C:2016:954), angående fortolkningen af begreberne

handelstransaktion og virksomhed i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/35/EF af 29. juni 2000, hvori Domstolen fastslog, at det ikke er tilstrækkeligt, at en person indgår en transaktion, for at være omfattet af begrebet »virksomhed« og for, at denne transaktion kan kvalificeres som »handelstransaktion«. Denne person skal ydermere i) som enhed handle som led i en sådan aktivitet eller som led i selvstændig erhvervmæssig aktivitet, hvilket indebærer, at nævnte person, uanset dennes retlige form og status, udøver en økonomisk aktivitet på en struktureret og stabil måde, som derfor ikke kan begrænse sig til en særskilt og enkeltstående levering, og ii) den pågældende transaktion skal indgå i nævnte aktivitet.

- 17 Den omhandlede påståede agentkontrakt var ikke en kontrakt mellem virksomheder og kan derfor ikke anses for en handelstransaktion. Det kan ikke udledes af underskrivelsen af denne kontrakt, at indstævnte, som udøver erhvervet som skuespillerinde, udøver en økonomisk aktivitet på en struktureret og stabil måde eller handler på det handelsmæssige område som led i selvstændig erhvervmæssig aktivitet.
- 18 Det forhold, at indstævnte [indledningsvis] betegnede denne kontrakt som en kontrakt om »kommerciel distribution« berører ikke den retlige kvalificering af parterne i denne kontrakt.
- 19 Indstævnte udøver det liberale erhverv som skuespillerinde og leverer personligt og inden for en tillidsrelation intellektuelle ydelser på grundlag af specifikke erhvervmæssige kvalifikationer, hvorfor hun ikke er omfattet af begrebet handelsforetagende.
- 20 Angående betalingspåkravsproceduren har indstævnte endvidere gjort gældende, at appellanten ikke har godtgjort, at selskabet har fremsat et første påkrav, idet det ikke kan anses for bevist, at indstævnte har modtaget faktura nr. 2019/1. Hun har desuden gjort gældende, at underretningen med henblik på at gøre indsigelse under betalingspåkravsproceduren udeblev eller var ugyldig, hvilket medfører at de iværksatte handlinger er ugyldige. Henset til at indstævnte ikke blev underrettet, skal sagen fremover behandles efter den særlige procedure for anerkendessøgsmål, uden at betalingspåkravet omfatter en fuldbyrdelsespåtegning.
- 21 Indstævnte har endvidere gjort gældende, at agentkontrakten ikke blev indgået mellem hende og appellanten, men derimod mellem appellanten og selskabet CT Unipessoal, Lda. Indstævnte kan således ikke anses for at have status som sagsøgt og kan derfor ikke deltage i denne sag som rekvisita.
- 22 Desuden forældes fordringerne vedrørende leveringen af agentydelserne efter to år. Da appellanten fremsatte betalingspåkravet, havde den provision, som selskabet angiveligt havde krav på, allerede været forældet i lang tid.
- 23 Indstævnte har endvidere gjort gældende, dels at den kontrakt, der blev indgået mellem hende og appellanten, ophørte lang tid før ophøret af den

produktionskontrakt, der blev indgået med TV-producenten, og dels at appellanten ikke medvirkede til indgåelsen af kontrakten med TV-producenten og ikke fremmede dens indgåelse, idet indstævnte selv gennemførte den afsluttende forhandling af vilkårene i denne kontrakt. Af disse grunde skylder indstævnte ikke nogen provision til rekvirenten.

- 24 Selv om retten i første instans ikke på behørig vis undersøgte de tidligere anførte begrundelser, påvirkede dette af de ovenfor nævnte grunde ikke sagens afgørelse. Den appellerede dom var nemlig ikke behæftet med nogen retlig fejl med hensyn til fortolkningen af artikel 3, litra b) og d), i lovdekret nr. 62/2013, hvorfor den bør stadfæstes i det hele.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 25 Den forelæggende ret undersøger spørgsmålet om, hvorvidt sagstypen var fejlagtig.
- 26 I henhold til loven skal enhver fuldbyrdelse være baseret på et tvangsfuldbyrdesgrundlag, som fastlægger genstanden for og afgrænsningen af fuldbyrdesessøgsmålet, og et manglende grundlag eller grundlagets manglende eksigibilitet udgør en begrundelse for at gøre indsigelse mod fuldbyrdelsen. Når den eksigible forpligtelse ikke på behørig vis er omfattet af et tvangsfuldbyrdesgrundlag eller overskrider dets begrænsninger, foreligger der således en mangel i form af et manglende tvangsfuldbyrdesgrundlag. Derfor medfører et manglende tvangsfuldbyrdesgrundlag nødvendigvis, at fuldbyrdelsen bortfalder.
- 27 I den foreliggende sag fastslog retten i første instans, at det omhandlede betalingspåkrav ikke udgjorde et tvangsfuldbyrdesgrundlag, eftersom det beløb, der var anført på den faktura, som indgik i sagsakterne i fuldbyrdesproceduren, oversteg 15 000 EUR, og at appellanten, eftersom indstævnte ikke var en handelsvirksomhed, ikke havde mulighed for at anlægge denne sag mod hende.
- 28 Artikel 10 i lovdekret nr. 62/2013 indrømmer kreditoren i en handelstransaktion uden deltagelse af forbrugere en ret til at anmode om udstedelse af et betalingspåkrav uanset beløbet for fordringen, dvs. selv om beløbet overstiger 15 000 EUR, som udgør grænsen i den generelle betalingspåkravsordning (i henhold til procedureordningens artikel 7).
- 29 Henset til artikel 2, stk. 1 og stk. 2, litra a), og artikel 3, litra b), i lovdekret nr. 62/2013 er der altså tale om fordringer, der hidrører fra handelstransaktioner uden deltagelse af en forbruger.
- 30 Den forelæggende ret undersøger herefter de objektive og subjektive betingelser i forbindelse med betalingspåkravsproceduren.

- 31 Hvad angår de objektive betingelser er de væsentlige begreber *økonomisk forpligtelse i henhold til kontrakten* (artikel 1 i lovdekret nr. 269/98) og *handelstransaktion* [artikel 3, litra b), i lovdekret nr. 62/2013]. Hvad angår de subjektive betingelser er de væsentlige begreber *forbruger* [artikel 2, litra a), i lovdekret nr. 62/2013], *offentlige myndigheder* [artikel 3, litra c), i lovdekret nr. 62/2013] og *virksomhed* [artikel 3, litra d), i lovdekret nr. 62/2013].
- 32 I den foreliggende sag vedrørte betalingspåkravet med fuldbyrdelsespåtegning betalingen af en faktura vedrørende ydelser, der var leveret i henhold til en agentkontrakt, som appellant, som agent, efter eget udsagn har leveret til indstævnte i forbindelse med dennes aktivitet som professionel skuespillerinde.
- 33 Heraf kan det udledes, at de objektive betingelser om, at den krævede fordring og den økonomiske karakter i snæver forstand, dvs. forpligtelsen til at betale et pengebeløb, udspringer af kontrakten, er opfyldt. Parterne har ikke bestridt disse forhold.
- 34 Uenigheden vedrører nemlig spørgsmålet om, hvorvidt den objektive betingelse om, at der er tale om en handelstransaktion, og den subjektive betingelse om egenskaben som virksomhed som fastsat i artikel 3, litra b) og d), i lovdekret nr. 62/2013 er opfyldt.
- 35 Den forelæggende ret bemærker, at dette lovdekret gennemførte direktiv 2011/7/EU, som erstattede og ophævede direktiv 2000/35/EF, der fastsatte regler på samme område, i den nationale retsorden.
- 36 Artikel 3, litra b), i lovdekret nr. 62/2013 kvalificerer en transaktion, som har deltagelse af virksomheder og vedrører levering af varer og tjenester mod et (økonomisk) vederlag, som en handelstransaktion.
- 37 Derfor skal strukturen af den kontrakt, som parterne indgik, undersøges. Ved vurderingen af, hvilken procesform der finder anvendelse, skal der tages hensyn til genstanden og den retlige interesse, således som disse fremgår af betalingspåkravet, idet der også tages hensyn til, at appellant i dette påkrav har angivet, at selskabet »handlede som agent« for indstævnte.
- 38 Reglerne for agentkontrakter fremgår af Decreto-Lei n.º 178/86 (lovdekret nr. 178/86 af 3.7.1986), der definerer en agentkontrakt som en kontrakt, hvorved en af parterne forpligter sig til at fremme indgåelsen af kontrakter på den anden parts vegne mod et vederlag.
- 39 På den ene side er agentkontrakten i den juridiske litteratur blevet kvalificeret som en handelsmæssig kontrakt. På den anden side fremgår der af retspraksis ikke et entydigt svar på spørgsmålet om, hvorvidt en agentkontrakt vedrørende kunstneriske karrierer skal kvalificeres som en agentkontrakt.
- 40 Eftersom en agentkontrakt er en variant af en handelsmæssig fuldmagtsaftale, er der selvfølgelig ingen tvivl om, at den af appellant udførte aktivitet skal

kvalificeres som levering af ydelser. Det objektive forhold, der kendetegner begrebet handelstransaktion, foreligger således.

- 41 Den forelæggende ret konkluderer, at de objektive betingelser, som anvendelsen af betalingspåkravsproceduren er underlagt i handelsmæssig henseende, er opfyldt i den foreliggende sag.
- 42 Hvad angår den subjektive betingelse om egenskaben af virksomhed bemærker den forelæggende ret, at den agentkontrakt, som gav anledning til leveringen af de ydelser, hvortil der henvises på den faktura, der var vedlagt betalingspåkravet, blev indgået mellem appellanten, som er et handelsselskab, og indstævnte, som er en fysisk person.
- 43 Derfor skal det fastslås, om de begge er omfattet af det juridiske begreb virksomhed, altså enhver enhed, der handler som led i selvstændig økonomisk eller erhvervmæssig aktivitet, uanset om aktiviteten kun udøves af en enkelt person [artikel 2, nr. 3), i direktiv 2011/7/EU].
- 44 Der er ingen tvivl om, at appellanten tilhører denne kategori. Uenigheden drejer sig om indstævnte.
- 45 Eftersom appellanten i betalingspåkravet hævdede, at indstævnte udøver erhvervet som skuespillerinde, idet genstanden for agentkontrakten var at fremme hendes karriere, skal der tages hensyn til begrebet erhvervmæssig aktivitet, der udøves af en fysisk person.
- 46 Tiende betragtning til direktiv 2011/7/EU, hvoraf det udtrykkeligt fremgår, at liberale erhverv »er omfattet af dette direktiv«, tyder på, at liberale erhverv falder ind under et bredt virksomhedsbegreb.
- 47 Henset til at det blev hævdet i betalingspåkravet, at indstævnte udøver erhvervet som skuespillerinde, og at agentkontrakten, som blev indgået med appellanten, havde til formål at fremme hendes erhvervmæssige aktivitet inden for et liberalt erhverv, tyder dette umiddelbart på, at hun kan kvalificeres som en virksomhed.
- 48 Den forelæggende ret henviser til Nemeč-dommen, som indstævnte har påberåbt sig, og bemærker i denne forbindelse, at afklaringen af begrebet *stabil*, som Domstolen anvender, ikke giver anledning til tvivl, eftersom regelmæssig og vedvarende erhvervmæssig udøvelse af en bestemt aktivitet kan betragtes som stabil. Tvivlen angår spørgsmålet om, hvad der skal forstås ved handling *som organisation og struktureret udøvelse* af denne aktivitet. Nemeč-dommen vedrører nemlig den erhvervmæssige aktivitet, der udøves af en håndværker, der er indehaver af en tilladelse til at udøve virksomhed som selvstændig håndværker. Udøvelsen af denne aktivitet forudsætter, at vedkommende råder over en struktureret samling af produktionsmidler.
- 49 Denne tvivl består fortsat i forbindelse med direktiv 2011/7/EU, idet definitionerne af begreberne *handelstransaktion* og *virksomhed* i dette direktiv er

identiske med dem, der fremgik af direktiv 2000/35/EF, som lå til grund for Nemec-dommen.

- 50 Forskellene mellem de faktiske omstændigheder, der blev bedømt i Nemec-dommen, og de faktiske omstændigheder i den foreliggende sag gør det ikke muligt uden videre at overtage Domstolens konklusioner i denne dom. Hertil kommer, at den forelæggende ret ikke har konstateret nogen anden dom, hvori Domstolen har udtalt sig om fortolkningen af de nævnte bestemmelser.
- 51 Der er dermed fortsat rimelig tvivl om fortolkningen af femte og tiende betragtning til og artikel 2, nr. 1) og 3), i direktiv 2011/7/EU, en fortolkning, som spiller en væsentlig rolle for afgørelsen af tvisten i den foreliggende sag.
- 52 Derfor har den forelæggende ret besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen det ovenfor anførte præjudicielle spørgsmål i henhold til artikel 267 TEUF.

ARBEJDSDOKUMENT